

Ordletingsvansker?

SPRÅKSPALTEN

NICOLAI TELL

E-post: nicotell86@gmail.com

Nicolai Tell er lege i spesialisering i nevrologi ved Sykehuset i Vestfold, Tønsberg.

Når pasienter strever med å finne ord, kalles det ofte ordletingsvansker. Jeg mener det er feil ordbruk.

Illustrasjon: Otto Dettmer / NTB Scanpix

Mange pasienter med nevrologiske sykdommer sliter med språkvansker av ulik art. Problemer med å finne ord kan være uttrykk for en lett *dysfasi* av ekspressiv (motorisk) type. Hører vi at pasienten finner på ord for de han skulle brukt, kalles det *parafasi*. Hvis pasienten stadig gjentar et ord i stedet for å snakke videre, blir det kalt *perseverasjon*. Når vi hører slikt, blir mistanken om affeksjon av språksentre, som regel i venstre hemisfære, styrket. Vansker med å finne ord kan også være et tegn på begynnende demens.

Jeg har ofte hørt kolleger bruke uttrykket *ordletingsvansker* for slike problemer. Men hva betyr egentlig det? Sliter pasientene med å lete etter ord? Nei, det vi ønsker å si, er at pasientene faktisk *leter* etter ord, altså at de har ordleting som symptom. Uttrykket *ordletingsvansker* er ulogisk og gir rett og slett ikke mening.

En slags parallell er uttrykket *vannlatingsvansker*, men sammenlikningen halter, fordi da har man vansker med vannlatingen, mens man ved ordletingsvansker ikke har vansker med ordleting.

Søk i Nasjonalbibliotekets digitalarkiv (bokhylla.no) gir 60 treff på «ordletingsvansker», første gang i 1988 (per 10.1.2019). I Tidsskriftets nettutgave er ordet registrert fire ganger, senest i 2018 (1). Så her er det behov for en opprydning.

På svensk har jeg sett uttrykket *ordmobiliseringssvårigheter*, og et nettsøk på «ordmobiliseringsvansker» gir en del treff også på norsk. Det kunne kanskje være et alternativ, men virker litt konstruert.

En annen mulighet er å si at pasienten har ordfinningsvansker, altså vansker med å finne ord, men det blir etter min mening litt tungt. Alternativt kan vi si at pasienten har ordleting, altså at han må lete etter ordene. Det er kort og godt. Men jeg tror at det greieste likevel vil være å beskrive symptomene, for eksempel «pasienten leter etter ord» eller «pasienten har problemer med å finne enkelte ord». Det enkleste er ofte det beste.

LITTERATUR:

1. Manstad-Hulaas F, Herje M. Cerebral trombe uten sekvele. Tidsskr Nor Legeforen 2018; 138. doi: 10.4045/tidsskr.18.0050. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 2. august 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0060

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2020. Lastet ned fra tidsskriftet.no